

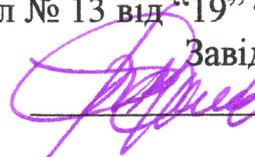
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції

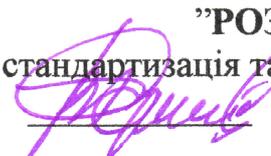
“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету харчових технологій
та управління якістю продукції АПК
Баль-Прилипко Л.В.
“19” травня 2021 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри стандартизації та сертифікації с.-г. продукції
Протокол № 13 від “19” травня 2021 р.
Завідувач кафедри
Сушенко В.Ю.

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП Якість, стандартизація та сертифікація
Сушенко В.Ю.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ**

спеціальність	152	Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка
освітня програма		якість, стандартизація та сертифікація
Факультет		харчових технологій та управління якістю продукції АПК
Розробники:		д.т.н., професор Сушенко В.Ю. к.б.н., доцент Сілонова Н.Б.

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>152 Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка</i>	
Освітня програма	<i>Якість, стандартизація та сертифікація</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Курсова робота	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	<i>15год.</i>	<i>16год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30год.</i>	<i>14год.</i>
Лабораторні заняття	-	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>135</i>	<i>150год.</i>
Індивідуальні завдання	-	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>3год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є отримання студентами правових, організаційних, методичних знань та практичних навичок з стандартизації і сертифікації сільськогосподарської продукції, вміння розробити необхідні нормативні документи, самостійно ставити і вирішувати наукові та виробничі завдання щодо стандартизації і сертифікації сільськогосподарської продукції.

Завдання:

- дати студентам відповідну підготовку з теоретичних питань стандартизації, метрології; ознайомити студентів з основними нормативно-правовими актами у сфері стандартизації, чинними в Україні, вказати на місце стандартизації у системі технічного регулювання; розглянути основоположні та організаційно-методичні стандарти національної системи стандартизації та сертифікації;

ознайомити студентів з організацією метрологічної діяльності в Україні; ознайомити з організацією державного нагляду за дотриманням вимог стандартів, норм та правил та відповідальністю за їх порушення; розглянути порядок проведення державного нагляду та контролю за дотриманням вимог стандартів, норм та правил; ознайомити студентів з організацією робіт із стандартизації, з правилами розроблення та застосування стандартів; забезпечити студентам необхідну підготовку та вміння користуватись НД та інформаційними виданнями; дати студентам відповідну підготовку з теоретичних питань стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції; ознайомити студентів з основними законодавчими, нормативними документами, чинними як в Україні, так і міжнародними та європейськими; вивчити основоположні та організаційно-методичні стандарти національної стандартизації та сертифікації; забезпечити студентам необхідну підготовку для самостійної роботи щодо розроблення НД різних категорій на сільськогосподарську та харчову продукцію; ознайомити студентів з правилами оформлення продукції на експорт та визнанням сертифіката відповідності іноземної держави на імпортовану продукцію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- вимоги основних чинних національних, міждержавних та міжнародних документів у сфері управління якістю, для дотримання їх у професійній діяльності;
- принципи розроблення та запровадження систем управління якістю, володіти методами контролю якості та інструментами управління якістю продукції (послуг);
- вимоги основоположних та базових стандартів щодо розроблення, оформлення, запровадження та ведення документів з управління якістю.

вміти:

- використовувати набуті знання у практичній діяльності;
- застосовувати отримані знання для підвищення організаційно-технічного рівня виробництва з метою створення умов для випуску конкурентоспроможної високоякісної продукції.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК)

СК09 Здатність розробляти та управляти проектами;

СК10 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Проблеми якості сільськогосподарської та харчової продукції, методи та перспективи розвитку стандартизації													
Тема 1. Значення стандартизації у покращенні якості сільськогосподарської продукції та підвищенні ефективності виробництва	12	2	2			8	12	2					10
Тема 2. Методи комплексної і випереджаючої стандартизації і їх роль у поліпшенні якості готової с.-г. продукції та прискоренні технічного прогресу промислового виробництва.	10	2	-			8	10		2				8
Тема 3. Добровільність та обов'язковість застосування стандартів обов'язкові і рекомендовані показники в стандартизації продукції	12		2			10	12						12
Тема 4. Державне регулювання якості і безпеки харчової, сільськогосподарської продукції та довкілля	10	2	-			8	10	1					9
Тема 5. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів.	16		6			10	16	1	1				14
Разом за змістовим модулем 1	60	6	10			44	60	4	3				53
Модуль 2. Порядок розроблення та впровадження НД різних категорій та вимоги до їх оформлення на сільськогосподарську і харчову продукцію													
Тема 1. Порядок розроблення і впровадження НД різних категорій	12	2	2			8	12	1					11
Тема 2. Вивчення вимог комплексу основоположних стандартів національної стандартизації, щодо організації роботи з розроблення стандартів	14		4			10	14		2				12
Тема 3. Порядок впровадження міжнародних та регіональних стандартів. Ступінь відповідності	14		4			10	14	1	1				12
Тема 4. Сучасний стан і перспектива стандартизації та гармонізації національних стандартів на сільськогосподарську продукцію, продукти харчування та методи контролю із стандартами ISO, EN, Директивами ЄС	10	2	-			8	10		1				9
Тема 5. Правові засоби стандартизації, відомчий контроль та державний нагляд за дотриманням вимог стандартів, порядок перевірки підприємств	10	2	-			8		1					9
Разом за модулем 2	60	6	10			44		3	4				40
Модуль 3. Загальні положення щодо сертифікації сільськогосподарської та харчової продукції													
Тема 1. Постановка харчової та промислової продукції на виробництво. Порядок впровадження стандартів на підприємстві	14		4			10	14	1	2				11
Тема 2. Технічні вимоги і правила ЄС щодо окремих видів промислової продукції.	10	1	-			8	10	1					9
Тема 3. Процедура визнання результатів сертифікації іноземної держави на сільськогосподарську та харчову продукцію, що імпортується	12		2			10	12	1					11
Тема 4. Сертифікати походження продукції	14	1	4			8	14						14

Тема 5. Особливості сертифікації сільськогосподарської та харчової продукції в інших країнах ЄС	10	1	-			11	10		2			8
Разом за модулем 3	60	3	10			47	60	3	4			40
Усього годин	180	30	30			120	180	10	10			160

3. Теми семінарських занять не передбачено

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення рівня уніфікації виробів перед розробленням стандартів	2
2	Переклад позасистемних одиниць в міжнародну систему одиниць фізичних величин	2
3	Порядок роботи з нормативними документами	2
4	Правила розробки технічних умов, як складової частини конструкторської документації харчову продукцію рослинного і тваринного походження; кормову продукцію; сільськогосподарську промислову продукцію.	4
5	Вивчення класифікації стандартів, правил їх побудови та оформлення	2
6	Методи оцінювання якості продукції. Статистична обробка результатів дегустації	4
7	Розробка ДСТУ (СОУ, СТУ) на сільськогосподарську продукцію рослинного та тваринного походження, промислову продукцію, на методи контролю якості	5
8	Розрахувати вартість розроблення НД на продукцію: ДСТУ, СОУ, ТУУ, СТУ – з урахуванням різних нормативів трудомісткості та коефіцієнтів складності стандарту.	5
9	Порядок проведення сертифікації харчових продуктів і продовольчої сировини та підприємств.	4

5. Теми лабораторних занять не передбачено

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Народногосподарське значення стандартизації.
2. Зв'язок стандартизації з іншими науками.
3. Стандартизація, як наука.
4. Перспективні напрями розвитку стандартизації сільськогосподарської продукції.
5. Методи стандартизації – уніфікація, типізація.
6. Приклади універсальних сільськогосподарських машин.
7. Методи стандартизації – агрегування, взаємозамінність.
8. Методи стандартизації – типізація, симпліфікація.
9. Роль комплексної стандартизації у поліпшенні якості сільськогосподарської продукції.
10. Основні завдання комплексної стандартизації.
11. Випереджаюча стандартизація та її роль у науково-технічному прогресі.
12. Критерії вибору об'єктів комплексної стандартизації.
13. Ступеневий характер впровадження окремих прогресивних показників якості.
14. Обов'язкові і рекомендовані показники у стандартизації сільськогосподарської та харчової продукції.
15. Обов'язкові показники в стандартизації ґрунтів.
16. Обов'язкові показники в стандартизації харчових продуктів.
17. Обов'язкові показники в стандартизації кормів і кормових добавок.
18. Обов'язкові показники в стандартизації сільськогосподарської промислової продукції.
19. Обов'язкові показники в стандартизації сільськогосподарської рослинної продукції (овочів, фруктів та ін.).
20. Обов'язкові показники в стандартизації зерна і продуктів його переробки.
21. На яку продукцію в першу чергу розробляються технічні регламенти?
22. Визначення основних термінів стандартизації

23. Основні вимоги до якості сільськогосподарської продукції (зерна, кормів), які оформляються на експорт.
24. Документи (посвідчення, сертифікати), які необхідно оформити при експорті зерна, кормів, насіння тощо, хто їх оформляє.
25. Вимоги до сільськогосподарської продукції, яка імпортується в Україну.
26. Особливості сертифікації імпортової сільськогосподарської продукції, яка випускається серійно.
27. Підстава для визнання відповідності сертифіката іноземної держави.
28. Процедура визнання результатів сертифікації сільськогосподарської продукції, що імпортується.
29. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів – метод підтвердження.
30. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів – метод обкладинки.
31. Ступінь відповідності – ідентичні стандарти при впровадженні міжнародних та регіональних стандартів.
32. Ступінь відповідності – модифіковані стандарти при впровадженні міжнародних та регіональних стандартів.
33. Ступінь відповідності – нееквівалентні стандарти при впровадженні міжнародних та регіональних стандартів.
34. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів – метод підтвердження.
35. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів – метод обкладинки.
36. Методи прийняття міжнародних та регіональних стандартів – метод перевидання.
37. Способи позначення національних стандартів, які прийняті як ідентичні або модифіковані міжнародні чи регіональні.
38. Правові засоби стандартизації при держнагляді за дотриманням вимог стандартів, норм, правил.
39. Відповідальність підприємств за порушення вимог стандартів.
40. Відомчий контроль за дотриманням вимог стандартів.
41. Державний нагляд за дотриманням вимог стандартів (суб'єкти, об'єкти і форми держнагляду).
42. Функції і права органів держнагляду за дотриманням вимог стандартів.

43. Порядок проведення держнагляду за дотриманням вимог стандартів на підприємстві.
44. Процедура призупинення виробництва нестандартної продукції.
45. Порядок перевірки підприємства щодо дотримання вимог стандартів.
46. Основні вимоги до якості сільськогосподарської продукції (зерна, кормів), які оформляються на експорт.
47. Документи (посвідчення, сертифікати), які необхідно оформити при експорті зерна, кормів, насіння тощо, хто їх оформляє.
48. Вимоги до сільськогосподарської продукції, яка імпортується в Україну.
49. Процедура визнання результатів сертифікації сільськогосподарської продукції, що імпортується.
50. Особливості сертифікації імпортованої сільськогосподарської продукції, яка випускається серійно.
51. Підстава для визнання відповідності сертифіката іноземної держави.
52. Особливості сертифікації імпортованої сільськогосподарської продовольчої продукції.
53. Сертифікати походження продукції.
54. У яких випадках оформляються сертифікати походження за ф. СТ-1, ф. EUR-1, ф. EUR-2, ф. "А"?
55. Термін дії сертифікатів походження.
56. Що таке посвідчення якості елеватора або картка аналізу і хто ці документи оформляє при підготовці партії для експорту?
57. Порядок оформлення сертифіката якості і хто його видає.
58. Фітосанітарний сертифікат, що він гарантує і хто його оформляє.
59. Карантинний сертифікат, що він гарантує і хто його оформляє.
60. Радіологічний сертифікат, що він гарантує і хто його оформляє.
61. Ветеринарне свідоцтво, про що в ньому йдеться і хто його оформляє.
62. Ветеринарний сертифікат, що він гарантує і хто його оформляє.
63. Сертифікат відповідності, документи необхідні для його оформлення і хто його оформляє.
64. Порядок оформлення свідоцтва про визнання імпортованого сертифіката.
65. Порядок оформлення сертифіката відповідності на імпортовану продукцію.
66. Ситуації, в яких приймається рішення про повне чи часткове визнання результатів сертифікації іноземної держави.
67. Вимоги до декларацій постачальника про відповідність.

68. Яким національним знаком відповідності маркується продукція, яка відповідає обов'язковим вимогам НД, всім вимогам чи окремим вимогам НД?
69. Порядок проведення сертифікації с.-г. продукції
70. Що являє собою технічне регулювання?

7. Методи навчання. Лекції, практичні та самостійна робота

8. Форми контролю. поточний контроль – виконання модульних завдань та опитування. Підсумковий контроль – екзаменаційні тестові завдання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Сілонова Н.Б., Сухенко В.Ю. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Стандартизація та сертифікація сільськогосподарської продукції» для денної та заочної форми навчання. – К.: НУБіП України, 2020. 86 с.

12. Рекомендована література

– основна;

1 Бичківський Р. В., Столярчук П. Г., Гамула П. Р. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація: Підручник. – Львів: Видавництво Національного університету — Львівська політехніка, 2004. – 560 с.

2. Величко О.М. Коцюба А.М., Новиков В.М. Основи метрології та метрологічна діяльність: Навч. посіб. – К.: 2000. – 228 с.

– допоміжна.

1. Кудряшов Л.С., Гуринович Г.В., Рензяева Т.В. Стандартизація, метрологія, сертифікація в пищевой промисленности: Учебник. – М.: ДеЛи принт, 2002. – 303 с.

2. Журнал „Стандартизація. сертифікація, якість». Щоквартально, починаючи з 1998 р. З 2003 р. виходить 6 разів за рік.

3. Лифиц И.М. Основы стандартизации, метрологии, сертификации: Учебник. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Юрайт, 2001. – 268 с.

4. Топольник В. Г., Котляр М. А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю. – Львів, Магнолія, 2009. – 212 с.

5. Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації: Підручник. – 3-є вид. перероб. і доп. – К.: Європ. ун-т. фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 2000. – 174 с.

13. Інформаційні ресурси

<http://normativ.info/dstu/dstuiso.html>